

РЕШЕНИЕ

№ 4389

гр. София, 03.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 49 състав, в
публично заседание на 09.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Йорданова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **4077** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 118 Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Е. Т. П., чрез пълномощник, със съдебен адрес: [населено място], [улица],ет.1, кантора 103, срещу Решение № 2153-21-53/24.02.2025г. на директора на ТП на НОИ – С. – град, с което са потвърдени разпореждания от 26.09.2024 г. и 10.12.2024 г. на длъжностно лице по „ПО“ при ТП на НОИ – С. – град.

В жалбата е посочено, че решението е незаконосъобразно и издадено при допуснати съществени процесуални нарушения. Твърди се, че неправилно не е зачетен осигурителен стаж на жалбоподателката, тъй като същата има издадена трудова книжка, в която е отразен трудовият и стаж в ДРНЗ „Г. К.“. По отношение на незачетения осигурителен стаж при работодател РС на ДРНЗ“ Г. К.“ и КФ „АСЕ“, са изложени аргументи, че са налице достатъчно доказателства, удостоверяващи стажа на жалбоподателката при тези работодатели, които неправилно и в нарушение на чл. 35 от АПК не са взети предвид от административния орган.В съдебно заседание и в представени по делото писмени бележки жалбоподателката, чрез процесуалния си представител, поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена. Претендира разноски.

Ответникът - Директорът на ТП на НОИ – С. – град, в съдебно заседание и в представени по делото писмени бележки, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата и моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Административен съд София-град, III отделение, 49 състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от

фактическа страна следното:

От съдържащите се в административната преписка доказателства е видно, че със Заявление вх. № 2113-21-6706/ 17.09.2024 г. Е. Т. П. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по условията на чл.68. ал. 1-3 от КСО. Декларирала е, че в едномесечен срок ще представи документи, удостоверяващи осигурителния ѝ стаж при Републикански съвет на Дружество за разпространение на научни знания „Г. К.“ /РС на ДРНЗ „Г. К.“/ и осигурителна книжка за КФ „АСЕ“. Безспорно е, че към датата на подаване на заявлението Е. Т. П. е навършила 67 години 07 месеца 09 дни.

От жалбоподателката е представена трудова книжка №3469/12.10.1981 г., издадена от ДПК „Д. Б.". В хода на пенсионното производство е констатирано, че осигурителният стаж за времето 26.01.1987-15.03.1989 г. при РС на ДРНЗ „Г. К.“ не е оформен съгласно изискванията на приложимата за периода нормативната уредба, тъй като подписите са положени само от касиер и счетоводител, липсва подпис на ръководителя, представляващ работодателя, поради което е направен извод, че направената заверка е нередовна, и не са налице основания за зачитането на този осигурителен стаж.

От длъжностното лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ С.-град е зачетен осигурителен стаж в размер на общо 20 години, 00 месеца и 15 дни от трета категория труд и е издадено Разпореждане № [ЕГН]/26.09.2024 ., с което на основание чл.68. ал. 3 от КСО, с което е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от датата на заявлението - 17.09.2024 г., в минимален размер до изчисляване на действителния такъв.

Със заявление вх. № 2113-21-6706 #5/16.10.2024 г. Е. П. представя Заповед за назначаване № 16/ 22.01.1987 г. на длъжност „политически сътрудник“ към РС на ДРНЗ „Г. К.“ и Заповед № 51/10.03.1989 г. за прекратяване на трудовите правоотношения, поради липса на първична финансово - отчетна документация относно осигурителния ѝ стаж за периода 26.01.1987 - 15.03.1989 г.

Извършена е служебна проверка относно периодите, за които се претендира зачитане на осигурителен стаж в информационната система на НОИ, отдел „Осигурителен архив“ към Дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ при ТП на НОИ С. - град, при която е установено, че няма предадени ведомости за заплати и трудовоправни документи на РС на ДРНЗ „Г. К.“.

С писмо изх. № 2113-21-6706#9/14.01.2025 г. е изискана и информация от Българска социалистическа партия, в отговор на което е посочено, че Националният съвет на партията не съхранява никаква счетоводна документация на Дружеството за разпространение на научни знания „Г. К.“ Републикански съвет.

С писмо изх. № 4022-21-68/15.01.2025 г. е поискано контролните органи на Дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ да извършат проверка относно данните за сключен трудов договор с КФ „АСЕ“ / СД „АСЕ“ за период 01.08.1991 - 30.04.1993 г., както и дали има внесени от лицето осигурителни вноски, които са основание за зачитане на осигурителен стаж.

Резултатът от проверката на осигурителното досие № 9739 на СД „АСЕ“ е обективиран в Уведомително писмо изх. № 2113-21-6706# 12/22.01.2025 . Видно от писмото, в досието се съхранява У. договор от 10.07.1990 г., с който 8 лица „съдружници“ в това число и Е. Т. П., учредяват колективна фирма на граждани. С Решение от 09.08.1993 г. се заличава съдружник Е. Т. П.. Направено е Искане от 21.09.1990 г. от Е. П. за издаване на осигурителна книжка в качеството ѝ на съдружник с обявен осигурителен доход, както и Искане от 12.11.1991 г. от Е. П. за издаване на осигурителна книжка след като е била приета на работа в същото дружество по трудов договор от 31.07.1991 г. на длъжност „вицепрезидент“. В осигурително досие на СД „АСЕ“ не се съхраняват заверени отрязъци от осигурителни книжки, платежни нареждания, както и други

документи, които да послужат за удостоверяване на осигурителния стаж.

От жалбоподателката са представени заповеди за назначаване и прекратяване на трудово правоотношение е РС на ДРНЗ „Г. К.“ и Допълнително заключение за извършена тройна съдебно - икономическа експертиза по гражданско дело № 2243/1993 г. на СРС и молба за определяне на срок при бавност по описа на СРС, във връзка с неправилно съхранявани доказателства за осигурителен стаж при осигурител КФ „АСЕ“/СД „ АСЕ", както и представените с придружително писмо вх.№ 21113-21-6706#4/12.02.2025 г. съдебно удостоверение изх.№ 893/20.01.2025 г. по гр. дело № 2244/1993 г. гр.д.№ 2244/1993 г. за унищожаване на делото поради изтекъл срок на съхранение.

С оглед липсата на надлежни оригинални удостоверителни документи за стажа в РС на ДРНЗ „Г. К.“ и КФ „ АСЕ“/СД „ АСЕ" с Разпореждане № [ЕГН]/10.12.2024 г. на Е. Т. П. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст в действителен размер, считано от 17.09.2024 г. при зачетен осигурителен стаж от трета категория - 20 год. и 15 дни, осигурителен доход за периода от 01.01.2000 г. до 09.02.2012 г. - 22 522. 16 лв. и индивидуален коефициент, определен съгласно чл. 70, ал. 9, изречение първо и второ от КСО - 1.7338.

Разпорежданията за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на Е. Т. П., са оспорени по административен ред, като са потвърдени с Решение № 2153-21-53/24.02.2025г. на директора на ТП на НОИ – С. – град.

В съдебно заседание е разпитан като свидетел С. И. П., като от неговите показания се установява следното:

Жалбоподателката е негова съпруга, като от началото на 1987 година до март 1989 година е работила в Републиканския съвет на дружеството за разпространение на научни знания „Г. К.“, С.. Била е сътрудник, който се занимава с осигуряването на лектори по искане на стопански или административни субекти, в зависимост от техния профил и интереси. В повечето случаи те осигурявали акредитирани лица, които изнасяли лекции в същите тези субекти. От януари 1987 година до март 1989 година жалбоподателката не е отсъствала от работа, получавала е заплата и е била осигурявана.

За периода от август 1991 година до май 1993 година, жалбоподателката е работила в новосформирана фирма, образувана на основание на указ 56 за стопанската дейност. Фирмата се занимавала с производство и търговия, основно консултантски услуги.Тя е била на работа през целия период, като е имала сключен трудов договор с президента на фирмата. Във връзка с прекратяване на трудовото й правоотношение през март месец, жалбоподателката е завела съдебно дело срещу президента, защото многократно докато е била управник, особено през последния месец, когато е била на работа, тя е искала да си види трудовата книжка и други осигурителни документи, но това й е било отказано. Една от причините да води делото е защото не й е бил изплатен полагащият се неползван отпуск и обезщетение. Резултатът от делото бил в нейна полза. От СРС била назначена тройна съдебно-икономическа експертиза, с която експертите потвърдили, че са сключвани трудови договори и че за времето, когато жалбоподателката е била на трудов договор в тази фирма са внасяни вноски за ДОО и ДОД. Във фирмата жалбоподателката била съдружник, по тогава действащите нормативни документи, втора година действа указът за стопанска дейност. Тогава имало възможност работодателят да определя длъжност, която е извън и не е посочена в единния класификатор на професиите – ЕКПОУ.

От страните в производството са представени допълнителни доказателства, както следва: от жалбоподателя /лист 102-112 от делото/.

Административен съд София-град, III отделение, 49 състав, при така установената фактическа обстановка прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в на 14-дневния преклузивен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, във връзка с чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна и същата е процесуално ДОПУСТИМА.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

По валидността на акта:

Оспореното решение е издадено от компетентен орган – директор на ТП на НОИ – С. град, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б."а" от КСО и в предвидената от закона форма, установена в чл. 117, ал. 3 от КСО. Процесните разпореждания също са издадени от компетентен орган.

Решението на директора на ТП на НОИ С.-град съдържа фактическите и правните основания, послужили за издаването му. Не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, поради което съдът приема, че не са налице пороци, водещи до нищожност на оспорения акт.

По процесуалната и материална законосъобразност на акта:

Съгласно чл. 68, ал. 1 от КСО, право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива при навършване на възраст 60 години и 10 месеца от жените и 63 години и 10 месеца от мъжете и осигурителен стаж 35 години и 2 месеца за жените и 38 години и 2 месеца за мъжете. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година, както следва:

1. до 31 декември 2029 г. възрастта за жените се увеличава с по 2 месеца за всяка календарна година, а от 1 януари 2030 г. - с по 3 месеца за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст;

2. до 31 декември 2017 г. възрастта за мъжете се увеличава с 2 месеца, а от 1 януари 2018 г. - с по 1 месец за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст.

Според чл. 68, ал. 2 от КСО, от 31 декември 2016 г. осигурителният стаж по ал. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на осигурителен стаж 37 години за жените и 40 години за мъжете.

Правото на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива при кумулативното наличие на две предпоставки:

-навършена възраст за съответната календарна година;

-наличие на изискуемия осигурителен стаж за съответната календарна година.

Съгласно чл. 68, ал. 3 от КСО, в случай че лицата нямат право на пенсия по ал. 1 и 2, до 31 декември 2016 г. те придобиват право на пенсия при навършване на възраст 65 години и 10 месеца за жените и мъжете и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 67-годишна възраст.

В хода на пенсионното производство е установено, че жалбоподателката отговаря на условията на чл. 68, ал. 3 от КСО, като ѝ е отпусната исканата пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Спорен по делото е въпросът правилно ли е определен размерът на отпуснатата пенсия и правилно ли е изчислен осигурителният стаж на жалбоподателя.

Съгласно нормата на чл. 40, ал. 1 от НПОС осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец, а в ал. 3 е предвидено, че документите по ал. 1 и 2 се издават въз основа на изплащателните ведомости, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд. Според чл. 40, ал. 5 от КСО, в случаите при които документите по ал. 3 липсват, осигурителите или техните правоприемници по изключение могат да издават удостоверения за осигурителен стаж въз основа на други автентични документи, които съдържат достатъчно данни за осигурителен стаж.

Анализът на тези разпоредби налага извода, че в пенсионното производство за зачитане на

осигурителен стаж са необходими документите, посочени в чл. 40, ал. 1 от НПОС, които са изчерпателно изброени.

По отношение на осигурителния стаж в РС на ДРНЗ „Г. К.“ за периода 26.01.1987-15.03.1989 г., съдът приема следното:

От жалбоподателката е представена трудова книжка, в която е вписан този стаж, но в хода на пенсионното производство е установено, че същата не е оформена по надлежния ред, съобразно действащите към момента разпоредби. Вярно е, че съгласно чл. 327 от КТ трудовата книжка е официален удостоверителен документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя, но тази норма е приложима в случаите, в които трудовата книжка е оформена с всички необходими реквизити, съобразно приложимите към момента на вписването на продължителността на стажа на работника норми.

Към момента на прекратяването на трудовото правоотношение на жалбоподателката с ДРНЗ „Г. К.“ е бил приложен чл. 6, ал. 1 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж /в относимата редакция/, съгласно който при прекратяването на трудовото правоотношение продължителността на трудовия стаж, придобит от работника в предприятието към датата на прекратяването на трудовото правоотношение, се записва с цифри и думи и се подписва от счетоводителя и ръководителя на предприятието, като се подпечатва с печата на предприятието. В представената от жалбоподателя трудова книжка липсва подпис на ръководителя или представляващ работодателя, поради което същата не е надлежно оформена и не може да послужи като основание за зачитане на осигурителен стаж на жалбоподателя в РС на ДРНЗ „Г. К.“ за периода 26.01.1987-15.03.1989 г.

Представените две заповеди за назначаване в дружеството и за прекратяване на трудовото правоотношение на жалбоподателя, не са сред изрично изброените документи, въз основа на които се зачита осигурителен стаж, съгласно чл. 40, ал. 1 от НПОС, поради което същите правилно не са взети предвид от пенсионния орган при преценката дали са налице основания за зачитане на претендирания осигурителен стаж на жалбоподателя в ДРНЗ „Г. К.“ за периода 26.01.1987-15.03.1989 г.

По отношение на осигурителния стаж в КФ „АСЕ“/СД „Асе“ за периода 01.08.1991-01.05.1993 г., съдът приема следното:

Съгласно чл. 41, ал. 1 от НПОС, осигурителният стаж и осигурителният доход на самоосигуряващите се лица, на лицата, работещи без трудово правоотношение, и на управителите, прокуристите и контролорите на търговски дружества и на лицата, посочени в чл. 19 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г., се установяват с осигурителни книжки, в които се посочват времето, през което лицата са били осигурени, и доходът, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски. Съгласно чл. 14 от Наредбата за обществено осигуряване на лицата, които упражняват трудова дейност във фирмите на граждани, в индивидуалните земеделски стопанства, по договор за аренда или въз основа на регистрация или произвеждат селскостопанска продукция при заплащане на акорд /обн. ДВ, бр. 70/08.09.1989 г., отм. ДВ, бр. 58/17.07.1992 г./, на лицата по чл. 1, т. 1- 4 и т. 6 /сред които са гражданите, образували фирми, както и работещите по трудов договор с фирми на граждани / се издават осигурителни книжки. В този смисъл е и чл. 6 от Правилника за прилагане на дял III от Кодекса на труда от 1951 г. /обн. ДВ, бр. 30/1958 г.

В хода на пенсионното производство не е представена осигурителна книжка, въз основа на която да бъде зачетен осигурителен стаж за посочения период. Установено е, че лицето е поискало издаването на осигурителна книжка, но такава не е била изготвена. Това обстоятелство е

посочено и в подадената пред АССГ жалба.

Неоснователно е направеното възражение, че следва да бъде взета предвид съдебно-икономическа експертиза, изготвена по гр. д № 2244/1993 г. по описа на СГС и приложена в проведеното пенсионно производство като доказателство, тъй като от същата се установява претендиращият осигурителен стаж. Експертизата е изготвена в различно по същността си производство, пред различен орган, поради което не може да послужи за удостоверяване на твърдените от жалбоподателя факти пред пенсионния орган и не може да бъде взета предвид при зачитането на претендиращия от лицето осигурителен стаж. Експертизата не е официален удостоверителен документ, поради което същата не е с универсално приложение за доказване на установените с нея факти, а може да бъде кредитирана единствено в производството, в което е допусната от съответния орган, в случая производството пред СГС, което се е развило по друг процесуален ред - на ГПК.

Представените трудови договори за назначаването на жалбоподателката на длъжност вицепрезидент, както и заповед за прекратяване на трудовото правоотношение, не са сред изброените в чл. 40, ал. 1 от НПОС документи, с които се удостоверява осигурителен стаж, поради което са без значение за настоящото производство.

Неоснователни са твърденията в жалбата, че административният орган не е положил дължимото усилие и не е събрал и обсъдил всички доказателства, относими към спорните периоди, за които не е зачетен осигурителен стаж на жалбоподателя. Обратно на твърдяното в жалбата административният орган в изпълнение на задължението си по чл. 35 от АПК да изясни всички относими факти и обстоятелства и с оглед принципа на истинността да постанови правилен и законосъобразен административен акт, е извършил необходимите проверки и е събрал необходимите документи и данни, касаещи осигурителния стаж на жалбоподателя и основанията за неговото зачитане при определяне на размера на отпуснатата пенсия за осигурителен стаж и възраст.

От свидетелските показания не се установяват нови факти и обстоятелства, оборващи изводите на административния орган.

При липсата на редовни документи по чл. 40 от НПОС за жалбоподателката е налице възможност да установи спорния осигурителен стаж по исков ред съгласно Закона за установяване на трудов и осигурителен стаж по съдебен ред.

С оглед изложеното оспореното решение е правилно и законосъобразно, а подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 3 и ал. 4 от АПК, направеното искане от ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателно и същото следва да се присъди в размер на 200.00 лв./102.26 евро/ на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 37 от ЗПП, вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, вр. с чл. 144 от АПК.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 49 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Т. П. срещу Решение № 2153-21-53/24.02.2025г. на директора на ТП на НОИ – С. – град, с което са потвърдени разпореждания от 26.09.2024 г. и 10.12.2024 г. на длъжностно лице по „ПО“ при ТП на НОИ – С. – град.

ОСЪЖДА Е. Т. П., ЕГН [ЕГН], да заплати на ТП на НОИ С.-град сумата от 102.26 евро / сто и две евро и двадесет и шест цента/, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: